

Ministerstvo vnitra

Vimperk: Práce asistentů prevence kriminality je smysluplná

Ministerstvo vnitra ČR již vložilo do projektu Asistenti prevence kriminality od realizace pilotního projektu v Mostě roku 2009 přes 91 milionů korun. Jen v loňském roce výše podpory projektu těchto asistentů dosáhla více než 22 milionů korun. Zatímco v počátcích se zapojilo pouze deset obcí, kde působilo 38 asistentů, v posledním roce se tento počet zvýšil na 175 asistentů v 58 obcích. Takový nárůst zájmu ze strany měst a obcí jen potvrzuje, že je tento projekt jedním z neúčinnějších nástrojů pro prevenci kriminality na lokální úrovni.

Petra Dočkalová

Výhodou asistentů je jejich znalost sociálně vyloučených lokalit s nepřizpůsobivými občany. Díky tomu pomáhají uklidňovat situace v regionech s větší koncentrací těchto osob. Nejvíce asistentů v loňském roce působilo ve Středočeském (93) a Ústeckém kraji (63). Právě Šluknovsko je jedním z regionů, kde v roce 2011 docházelo k nepokojům a potyčkám s romskou menšinou. V Rumburku působí asistenti již od roku 2013 a díky jejich činnosti se v místech, kde docházelo k narušování občanského soužití, situace výrazně uklidnila. Tato zkušenost dále vyústila ve spolupráci nejen s dalšími městy, ale také menšími obcemi v regionu. Působení asistentů prevence kriminality je velmi kladně hodnoceno i v dalších částech republiky. Mimo jiné také v Moravskoslezském kraji nebo v okolí Ostravy.

Úspěch sklízí projekt Asistentů prevence kriminality také na západě Čech. V Plzni je projekt realizován již od poloviny roku 2014 a na území města působí v roli asistentů také dvě ženy romské národnosti. Asistenti se velmi osvědčili v případě zanedbaného dítěte žijícího se svými příbuznými v otřesných podmínkách ve sklepech v jednom z domů v sociálně vyloučené lokalitě města. Na tento případ upozornili obyvatelé domu přímo asistenty, kteří poté uvědomili příslušné úřady. Již dříve ale sklízeli úspěch asistenti prevence kriminality také v Jihočeském kraji ve městě Vimperk. Zde velkou měrou přispěli k dopadení pachatele loupežného přepadení starší ženy.

Město Vimperk vstoupilo do projektu v roce 2013 díky informacím získaným na Jihočeském kraji v předchozím roce. Podle starostky města Vimperk Jaroslavy Martanové se ovšem zprvu realizace projektu setkala se skepsí při projednávání ze strany některých zastupitelů města, zástupců Policie ČR a Městské policie Vimperk. Na doporučení Radka Jiráňka z Ministerstva vnitra tak navštívili zástupci města Sokolov, kde již byl tento projekt zdárně realizován. Nejen, že tato návštěva přesvědčila Městskou policii Vimperk o prospěšnosti projektu, mezi městy také vznikla spolupráce, která vyústila v besedu s občany města, na niž byli přizváni i zástupci romské komunity. Těm byl představen záměr vytvoření příležitosti pracovního místa pro osoby žijící v sociálně odloučené části města. Podle starostky Martanové byl prvotní zájem o tuto pozici velký. Přihlásilo se 14 uchazečů splňujících potřebná kritéria, přičemž dále z nich byli vybráni dva, kteří prošli výškolením a poté působili na území města. Kladně lze hodnotit i počátky projektu a reakce obyvatel města, přes malé váhání si asistenti získali důvěru široké veřejnosti velmi rychle. „Z počátku se jednalo o malé rozpaky, ale první případy, které řešili, kdy se na ně obrátila veřejnost úspěšně splnili. Zejména si veřejnost cenila jejich přítomnosti v terénu po celou dobu služby. Ráno asistovali u přechodů v blízkosti základních škol. Poté měli naplánovány pochůzky po městě dle potřeby a pravidelně navštěvovali domy, kde byla převážná část nájemníků z romské komunity. Romská komunita velice brzo pochopila, že asistenti jim mohou po-

moci zejména ve vyřizování záležitostí na úřadech, ve školách. Taktéž se na ně obraceli ze škol v souvislosti s docházkou dětí,“ hodnotí počátky starostka Martanová. Uvádí také, že se právě záškoláctví, gamblerství mládeže a celkově narušování veřejného pořádku ve městě značně omezilo.

V terénu se asistenti osvědčili úřadu práce při šetřeních vyplácení sociálních dávek domácnostem. V romské komunitě pomáhali při řešení sporů rodin či partnerů a uklidňovali vyhrocené situace. Velmi kladně je hodnocena i vlastní iniciativa asistentů v případě problémového domu ve vlastnictví města Vimperk, kde žijí konfliktní rodiny. Společně s nájemníky domu dokázali zvelebit a opravit nejen dům, ale i vybudovat dětské hřiště v jeho blízkosti.

Práce asistentů je velmi přínosná také z hlediska prevence a potírání majetkové trestné činnosti, a to zvláště v případě krádeže kovů. „Díky navázání spolupráce s provozovateli sběrných surovin a znalosti celé komunity nebylo velkým problémem dohledat pachatele krádeže a přimět ho k navrácení ukradených věcí,“ uvádí starostka Martanová. Velkým problémem bylo v minulosti také postávání žen nabízejících sexuální služby v Pasovské ulici směrem na bývalý hraniční přechod Strážný. Podobně byly velmi negativně hodnoceny hlukové a nevhodně se chovající skupinky romské menšiny nejen v této ulici, ale také v parku uvnitř města. „Postávání na chodníku a hlukové chování romské komunity není přestupkem, ale patří mezi základní problémy, na které občané města poukazují. Výrazné ubylo postávání na frekventovaných místech ve městě. Zlepšila se i čistota okolí laviček v městském parku, kde v letním období dochází k největší kumulaci nepřizpůsobivých občanů. Za uplynulé období od roku 2013, kdy byl tento projekt realizován, došlo ve městě k výraznému zklidnění situace související s chováním romské komunity a nepřizpůsobivých občanů. Nelze však říci, že tato problematika je definitivně vyřešena, neboť zrušením míst asistentů prevence kriminality by časem opět problémy přibývaly,“ dodává k této problematice starostka.

Vzhledem k velmi pozitivním reakcím a zkušenostem jak ze strany samotných asistentů, tak také obyvatel města se vedení města rozhodlo uspořádat krajský seminář. Ten proběhl na začátku června tohoto roku ve spolupráci s Městskou policií Vimperk. Cílem semináře byla prezentace zkušeností a přínosu práce asistentů prevence kriminality. Kromě mentorů a strážníků zde prezentovali své zkušenosti a pocity z projektu i samotní asistenti a sami hodnotili výsledky své práce a problémy, se kterými se museli potýkat. Semináře se zúčastnili také zástupci měst, kde již projekt probíhá, zástupci Ministerstva vnitra, Krajského úřadu Jihočeského kraje, Policie ČR a Úřadu práce z Českých Budějovic a Vimperka. Ze zástupců měst s podobnou problematikou, kteří byli na základě doporučení krajského úřadu také přizváni, se dostavila pouze starostka Blatné. Ta se připojila k projektu v roce 2015 a k původnímu asistentovi letos v březnu po dobrých zkušenostech přibyl druhý.

Přínos projektu Asistenti prevence kriminality spočívá v podpoře zaměstnanosti dlouhodobě nezaměstnaných

uchazečů ve spolupráci s Úřadem práce ČR. Z jejich řad jsou na základě kritérií vyhledáváni vhodní kandidáti, kteří se pak mohou zúčastnit výběrového řízení. Tato vzájemná spolupráce trvá již třetím rokem a v současnosti po podepsání Memoranda o vzájemné spolupráci se dále rozšiřuje nejen spolupráce, ale také finanční podpora ze strany Úřadu práce ČR. Asistenti prevence kriminality působí hlavně v rámci veřejně prospěšných prací či na společensky účelných pracovních místech. Podpora této pozice je sice omezena pouze na dobu 12 měsíců, dlouhodobě nezaměstnaným ale dává vyšší šanci na trhu práce a především jim navrácí pracovní návyky.

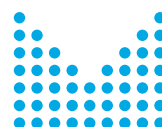
Náplní práce asistentů je prevence kriminality v daném městě a dohled nad dodržováním pravidel soužití. Cílem je také vytvořit propojení mezi obyvateli města a městskou policií. Pomáhají tak řešit kriminalitu v sociálně vyloučených lokalitách, kde si získávají respekt a důvěru místních obyvatel. Každý asistent musí ale nejprve projít několikadenním školením pod vedením osvědčených lektorů a poté složit zkoušku. Školení je zaměřeno na

zdokonalování komunikačních schopností, predikci vzniku konfliktních situací a jejich řešení. Zásadní je v tomto případě také proškolení v interkulturní problematice. Asistentům jsou také představeny kulturní hodnoty a problémy menšin, které mohou vést k možným nedorozuměním a následným konfliktům.

Projekt Asistenti prevence kriminality se setkává s velmi kladným hodnocením. Zájem o tento projekt každoročně dále narůstá. Jejich význam z hlediska spolupráce se sociálně vyloučenými občany je nesporný a pomáhá vylepšovat podmínky všech obyvatel měst s touto problematikou. Kromě podpory Ministerstva vnitra a Úřadu práce ČR je také tento projekt podporován v rámci Evropského sociálního fondu. I přesto některá města uvažují, že místa asistentů začlení jakou běžnou pracovní pozici při městské policii. Stejně tak tomu je i v případě města Vimperk. „Vzhledem k velice kladným odezvám a přínosům celého projektu má město zájem v jeho pokračování. Protože již čtvrtým rokem byl u nás projekt podpořen z Programu prevence kriminality Ministerstva vnitra, nebude asi nadále možné na něj čerpat tyto prostředky. Od letošního roku tuto možnost nabízí Úřad práce, ale podmínkou je, že uchazeč musí být evidován po nějakou dobu jako nezaměstnaný. Projekt není realizován jen proto, že na něj město dostává finanční prostředky, ale hlavním důvodem realizace je jeho široký přínos. Čtyři roky práce asistentů se ukázaly jako smysluplné, a proto město zvažuje jeho další financování ze svých vlastních prostředků,“ uvádí starostka Martanová. Město Vimperk se tak řadí k dalším městům, kde si asistenti vybudovali pevnou pozici. Podobně tomu bylo také v případě hl. m. Prahy, kde se vedení městské části Praha 14 rozhodlo již v roce 2014 dále neusilovat o další dotace. Místo toho byla vytvořena dvě stálá místa asistentů prevence kriminality, kteří se stali plnohodnotnými zaměstnanci se smlouvou na dobu neurčitou. ■

FOTO: PETRA DOČKALOVÁ

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY